

LÜHIKROONIKA

1.–5. septembrini toimus Albaanias Tiranas ja Gjirokastras rahvusvaheline ballaadiuurijate konverents. Eestist osalesid Eesti Kirjandusmuuseumi teadlased Janika Oras, Liina Saarlo ja Taive Särg.

6. septembril toimus Tallinna loomaaias konverents „Karud looduses, mütooloogias ja usundis“. Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi ja loomaia ühiskorraldusel toimunud konverents oli pühendatud pruunkaru aastale. Peale zooloogide, kes kõnelesid karudest maailmas ja Eestis, esinesid Madis Arukask („Karu läänemeresoome rahvaste usundis“), Marju Kõivupuu („Kas karune on karvane? Karu eestlaste elus ja folklooris“), Aado Lintrop („Ühe looma mitu nägu. Karu mansi rahvaluules“), Vladimir Sazonov („Karu kui Venemaa sümbol. Uskumused, müüdid, folkloor ja Kremli propaganda“), Elo-Mall Toomet („Karu Artemisega seotud kultustes ja müütides“), Jaan Lahe („Tema jalad olid nagu karu jalad...“ Karudest ja karusümbollikast Piiblis“) ja Martti Kalda („India karude kuningast Ramyanas“).

7.–10. septembrini korraldati Tallinna Ülikoolis konverents „Progress in Colour Studies“. Lingvistide, psühholoogide, kirjandusteadlaste ja eksootiliste keelte uurijate kõrval esinesid Eestist Ene Väinik („Free associations of colour words in Estonian“), Merle Oğuz ja Mari Uusküla („A comparative analysis of Estonian, Swedish and Turkish colour idioms“), Kaidi Rätsep („Listing, sorting and naming 'blue'“), Mari Uusküla („Translation of colour language: Old and new perspectives“) ning Urmas Sutrop („Colours in the Grimm

and non-Grimm Snow White fairy tales (ATU 709)“). Peaesinejad olid maailma juhtivad värviteadlased Delwin Lindsey ja Angela Brown (Ohio riiklik ülikool, USA), Carsten Levisen (Roskilde ülikool, Taani) ning Galina Paramei (Liverpooli Hope'i ülikool, Suurbritannia).

10. septembril peeti Kadriorus VI kirjandustänavafestivali. Toimus Keele ja Kirjanduse teemanumbri „Väikekeelte võimalused“ tutvustus ning vestlusring „Kirjanduse keel“. Seda juhtis Saara Lotta Linno, kõnelesid Maarja Kangro ja Kalju Kruusa.

13. septembril toimus Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse ning Tšehhi TA filosoofia instituudi seminar „Kriis kriisi järel: Kuidas tõlgendada varauusaegseid kriisiteemalisi kirjandusallikaid?“. Tegu oli ühisprojekti „Varauusaja kriiside kirjanduslikud representatsioonid Kesk- ja Kirde-Euroopas“ (2021–2023) raames toimunud üritusega. UTKK teadlastest esinesid Martin Klöker („Geheime Briefe zur Bewältigung der Liebeskrise? Caspar Meyers Briefe an Catharina von der Høyen“) ja Kristi Viiding („Educational crisis in Early modern Livonia – reality or borrowed literary topic?“).

19.–22. septembril korraldati Eesti Kirjandusmuuseumis rahvusvaheline konverents „Loodus ja kultuur rituaalides, narratiivides ja uskumustes“. Tegemist oli Eesti-uuringute Tippkeskuse 14. aastakonverentsiga, millega liitusid Balkani ja Baltikumi kultuuriuurijate seltsi liikmed. Kutsutud esinejad olid Krzysztof Duda (Krakówi jesuiitlik ülikool Ignatianum, „Highlanders of the Eastern and Western Carpathians: nature–people–culture“),

Tönno Jonuks (EKM, „Nature, nation and religion: The appearance of nature-religion in Estonia”), Marju Kõivupuu (TLÜ, „Neopaganism and nature protection in the 21st century”) ja Juri Berezkin (Peterburi etnograafia- ja antropoloogiamuuseum, „Prehistory in the looking glass of oral traditions (following traces of ancient mythologies in post 1500 folklore”).

22.–23. septembril toimus Tartu Ülikoolis viies saami keeleteaduse konverents (SAALS-5). Kutsutud esineja oli Maria Polinsky (Marylandi ülikool, USA), kes pidas ettekande pärandkeelte ja ohustatud keelte teemal. Osalesid Soome, Rootsi, Norra, Venemaa ja Eesti teadlased.

23. septembril peeti Väike-Maarjas F. J. Wiedemanni keelepäev. Tänavune keeleauhinna laureaat Mare Koit pidas akadeemilise ettekande „Keel ja arvuti”. Esinesid Kadri Vare („Eesti keeletehnoloogia hetke seis ja plaanid”) ja Arvi Tavast („Keeletehnoloogia roll inimeste mõistmisel”). Toimus Annika Koppeli dokfilmi „Keelemässaja. Mati Hint” eellinastus.

23. septembril toimus Tartus Ülo Valgu 60. sünnipäevale pühendatud konverents „Rahvusvaheline folkloristika”. Esinesid Regina Bendix (Göttingeni ülikool, „The devil at sixty?”), Lina Būgienė (Leedu kirjanduse ja rahvaluule instituut, Vilnius, „Lithuanian folklore: A national discipline in an international context or vice versa?”), Dace Bula (Läti ülikool, „Interpreting metaphors of folklore”), Pertti Anttonen (Ida-Soome ülikool, Joensuu, „How folkloristics is and is not international in Finland”), Camilla Asplund Ingemark (Uppsala ülikool, „‘Climate change is the biggest lie in the world’: Nordic climate change sceptics as part of a global movement”) ja Lotte Tarkka (Helsingi ülikool, „National and transnational folklore: The

Kalevala, cultural appropriation and identity politics”).

23. septembril peeti Kalevipoja Kojas Kääpal konverents „Kalevipoeg” – 160”. Arne Merilai kõneles „Kalevipojast” ja F. R. Kreutzwaldist, Urmas Kalla sellest, kuidas sündis võrukeelne „Kalõvipoig”, Maarja Vaino „Kalevipoja” ja kohustusliku kirjanduse vahekorra, Kerttu Palginnõmm „Kalevipojast” kunstis ja Heily Soosaar „Kalevipojast” XXI sajandi Eesti koolis. Annika Oras tutvustas „Kalevipoega” kogukonnas.

23. septembril korraldas Ene Mihkelsoni Selts Eesti Kirjandusmuuseumis mälestuspäeva „Rännakud Enega”. Viivi Luik kõneles teemal „Ene mitmekihilisus”. Merle Karusoo intervjueris Ene kaasteelisi erinevatelt elujärkudelt. Vestlusringi Mihkelsoni romaanist „Kuju keset väljakut” juhatas Eneken Laanes, osalesid Mirjam Hinrikus ja Aare Pilv.

23.–24. septembril korraldas Võru Instituut Obinitsas Kauksi Ülle 60. sünnipäevale pühendatud konverentsi. Esimesel päeval kõnelesid Andreas Kalkun, Taive Viiding, Renate ja Karl Pajusalu ning Ene Paaver, teemadeks Kauksi Ülle keeled, tema looming rahvaluule aspektist vaadelduna ja näitelooming. Teise päeva esinejad olid Heie Treier, Mare Kõiva, Mart Velsker, Ave Mattheus, Ott Kilusk, Hipp Saar, Urmas Kalla, Nele Reimann, Jaak Prozes, Hannu Oittinen ja Marju Kõivupuu. Teemade hulgas oli kirjandus, rahvaluule, kunst, võru keele olukord Nõukogude Eesti koolis, läänemeresoome keelte väljasuretamine, etnofuturism jpm.

30. septembril toimus Emakeele Seltsi korraldusel Tartu Ülikoolis Euroopa keeltepäeva üliõpilaskonverents. Esinesid Diana Vender (TÜ), Janek Vaab

(TÜ), Triin Aasa (TÜ), Anete Kitse (Viljandi gümnaasium), Nele Karolin Teiva (TÜ), Marri-Mariska Tammepõld (TÜ) ja Alice Nurmela (TLÜ), Ingrid Mald (TLÜ), Janika Hunt (TÜ).

30. septembril tähistati Eesti Kirjandusmuuseumis piduliku ettekandepäevaga Eesti Kirjanike Liidu 100. aastapäeva. Kirjanike Liidu minevikust, olevikust ja tulevikust kõnelesid Tiit Aleksejev („EKL 100. Rannajoone muutumisest”), Tõnu Tannberg („Piitsa ja präänikut! Võimu ja kirjanike suhetest hilisstalinistlikus Eestis”), Janika Kronberg („Millest jutustavad arhivaalid?”), Sirje Olesk („Kirjanike Liit Nõukogude Eestis”), Hanna Linda Korp („Poisid ja tüdrukud”) ning Berk Vaher („Eesti Kirjanike Liit: järgmised sada aastat”).

30. septembril tähistati Tartu Kirjanduse Majas rahvusvahelist tõlkijate päeva. Alari Allik pidas ettekande „Piiniate piinad, podokarpuse okkad, lainetavad glüt-siiniad: Uku Masing jaapani kirjanduse tõlkijana“. Anti üle Lembe ja Edvin Hiedeli toimetajaauhind, mille pälvis Krista Mõisnik. August Sanga luuletõlke auhinna sai Paul-Eerik Rummo. Korraldasid Eesti Kirjanike Liidu tõlkijate seksioon ja Eesti Keeletoimetajate Liit.

30. septembril toimus Tallinnas Teaduste Akadeemias teaduspärastlõuna „Linnud, luule ja teadus“. Teiste hulgas esines Elle-Mari Talivee (UTKK), kes rääkis üle-euroopalisest keskkonnateadlikkuse projektist EnviroCitisen. Veronika Kivisilla kõneles linnulauludest folklooris.